

Inhoud	MER Sigma-Demervallei in een laatste rechte lijn De Demer in Diest, een stand van zaken Hermeandering bovenloop Zwarte Beek Visbestand in de Hulpe is sterk verbeterd Nieuwe waterzuivering verbetert waterkwaliteit van de Kleine Gete

1. MER Sigma-Demervallei in een laatste rechte lijn

De Demerpartners hebben een nieuw, verbeterd alternatief uitgewerkt om de Demervallei tussen Diest en Werchter veiliger en natuurlijker te maken. Dit alternatief wordt meegenomen in het milieueffectenonderzoek.

Het Sigmaproject Demervallei is één van de belangrijkste integrale projecten van het Demerbekken. We informeerden hierover al in een [eerdere nieuwsbrief](#).

De Demervallei tussen Diest en Werchter wordt heringericht volgens de principes van meerlaagse waterveiligheid. Dat betekent dat er verschillende maatregelen genomen worden om de vallei beter te beschermen tegen overstromingen, de potentiële overstromingsschade te beperken en de waardevolle Demernatuur in ere te herstellen.

Tussen Diest en Werchter is de Demervallei namelijk bijzonder kwetsbaar voor overstromingen. Tegelijk kampen veel gronden er met verdroging, wat de door Europa beschermde natuur in de vallei in gevaar brengt. Daarnaast worden mogelijkheden voorzien voor recreatie, erfgoed en streekontwikkeling.

In 2013 en 2014 werden al enkele alternatieven aan een milieueffectonderzoek, dat de gevolgen voor mens en milieu in kaart brengt, onderworpen. Na grondig overleg schreef de dienst Mer aanvullende richtlijnen uit. Dit stelde de Demerpartners – Waterwegen en Zeekanaal NV, Agentschap voor Natuur en Bos, Ruimte Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap Noord-Hageland, de betrokken gemeenten en het bekkenbestuur Demerbekken – in staat een vierde alternatief voor de Demervallei tussen Diest en Werchter vorm te geven.

Dit vierde alternatief bevat technische verfijningen om de doeltreffendheid van de ingrepen te maximaliseren, maar baseert zich op dezelfde bouwstenen als de drie eerdere scenario's. Nu worden ook de milieueffecten van het vierde alternatief onderzocht en de resultaten meegenomen in het lopende onderzoek.

Zodra het MER klaar is, zullen de Demerpartners de resultaten – en die van andere relevante studies – bespreken. Samen bepalen ze dan welk alternatief de meest positieve effecten teweegbrengt voor de verschillende doelen van het Sigmaproject Demervallei. Dat alternatief wordt vastgelegd in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Demervallei. De werken zullen ten vroegste in 2016 van start gaan.

2. De Demer in Diest, een stand van zaken

Met het project 'Open Demer' brengen de stad Diest en de Vlaamse Milieumaatschappij de Demer opnieuw boven de grond. De werken worden gefaseerd uitgevoerd en duren nog tot midden 2016.

De werken om de Demer opnieuw in open bedding door het centrum van Diest te laten stromen, verlopen in vier fasen.

In september 2012 ging de eerste fase van start, waarbij de Demer opnieuw zichtbaar gemaakt werd aan de Ezeldijksite. In de tweede fase wordt de nieuwe bedding van de Demer van de Schaffensestraat tot aan de Demerstraat uitgegraven. Intussen is de eerste fase afgerond. Ook de afwerkingen, zoals het metselwerk en de aanleg van het vlonderpad, zijn klaar. Fase 2 zal in het voorjaar van 2016 afgewerkt zijn.

Fase 3 en 4 worden samen uitgevoerd. In de derde fase wordt de Demer in de Demerstraat en aan het Spijker opengelegd.

De vierde fase omvat het herinrichten van de Kaai en het openleggen van de Demer aan de Zichemsepoort. Bij het archeologisch onderzoek voorafgaand aan de werken aan de Kaai zijn de historische kaaimuren en een paardentrap blootgelegd. Deze zijn nog in goede staat en worden in het project geïntegreerd.

[↑ top](#)

3. Hermeandering bovenloop Zwarte Beek

Begin dit jaar zijn in Beringen vijf oude meanders opnieuw aangesloten op de bovenloop van de Zwarte Beek. De hermeandering kadert in het natuurinrichtingsproject Zwarte Beek. Naast het waterbergend vermogen vaart ook de beekprik er wel bij.

De vallei van de Zwarte Beek is één van de meest natuurlijke beekvalleien in Vlaanderen. De Zwarte Beek is ook voorgesteld als speerpuntgebied in het ontwerp-stroomgebiedbeheerplan 2016-2021. Dit betekent dat de goede waterkwaliteit hier ten laatste in 2021 moet behaald worden. Het verbeteren van de structuurkwaliteit van de waterloop speelt hierin een belangrijke rol.

Begin dit jaar zijn vijf afgesneden meanders van de bovenloop van de Zwarte Beek opnieuw aangesloten. Hierdoor vergroot niet alleen het waterbergend vermogen en het meanderend karakter van de beek, ook het leefgebied van de beekprik breidt uit. De Zwarte Beek herbergt immers één van de grootste populaties beekprik van Vlaanderen.

In totaal is 300 meter aan oude meanders uitgegraven. De vrijgekomen grond is gebruikt om de bestaande rechtgetrokken bovenloop te dempen. Voor het dempen viste de dienst waterlopen van de provincie Limburg de beek

af.

De werken gebeurden in opdracht van het natuurinrichtingscomité Zwarte Beek en onder leiding van de Vlaamse Landmaatschappij. De totale kostprijs voor de werken bedroeg bijna 9.000 € en werd gefinancierd door het Agentschap voor Natuur en Bos.

4. Visbestand in de Hulpe is sterk verbeterd

Begin 2014 wijzigde de lozings situatie van het bedrijf Tessenderlo Chemie. Sindsdien is de fysisch-chemische waterkwaliteit sterk verbeterd en ook het visbestand herstelt zich.

Het ANB-Visserijfonds en de provinciale visserijcommissie van Vlaams-Brabant gaven opdracht om het visbestand in de Hulpe (ook gekend als de Grote Beek of de Winterbeek) in november 2012 te monitoren en dat onderzoek in oktober 2014 te herhalen. Op die manier wilden ze het effect van de gewijzigde lozings situatie van het bedrijf Tessenderlo Chemie, waarbij het bedrijf sinds begin 2014 tien keer minder zouten loost, op het waterleven in de Hulpe nagaan.

In 2012 werd de biomassa geschat op 132 stuks/ha en 5,4kg/ha, verspreid over 8 soorten. Stroomafwaarts van het lozingspunt van Tessenderlo Chemie werden slechts 3 soorten aangetroffen (paling, driedoornige en tiendoornige stekelbaars) en dan nog enkel op het meest afwaarts gelegen meetpunt. Stroomopwaarts van het lozingspunt werden ook enkele exemplaren van baars, blankvoorn, gibel, snoek en zonnebaars waargenomen.

In oktober 2014, amper 10 maanden na de verminderde zoutlozingen, zijn 17 vissoorten waargenomen: baars, bittervoorn, bierpje, blankvoorn, blauwband, brasem, driedoornige stekelbaars, gibel, karper, kopvoorn, paling, rietvoorn, riviergrondel, serpeling, snoek, tiendoornige stekelbaars en zonnebaars. De omvang van het visbestand is geschat op 3.914 stuks/ha en 36,1 kg/ha. Een aanzienlijk deel bestaat uit riviergrondel. Belangrijke vaststelling is dat in 2014 op elk meetpunt vis is aangetroffen. Bovendien treedt er natuurlijke reproductie op van typische beekvissoorten zoals bierpje, riviergrondel en zelfs kopvoorn.

De gewijzigde lozings situatie zorgt dus voor een duidelijk herstel van de visstand. Desondanks dient de visstand zich in de toekomst nog verder te ontwikkelen. Water- en bodemkwaliteit blijven hierbij belangrijke aandachtspunten.

5. Nieuwe waterzuivering verbetert waterkwaliteit van de Kleine Gete

De huishoudelijke vuilvracht van bijna 15.000 inwoners wordt sinds kort gezuiverd vooraleer het in de Kleine Gete terecht komt. Dit zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit.

Tot voor kort kwam heel wat huishoudelijk afvalwater ongezuiverd in de Kleine Gete terecht. Er was enkel de zuiveringsinstallatie van Zoutleeuw in de vallei van de Kleine Gete en de zuiveringsinstallatie van Landen-Rumsdorp op de Dormaalbeek.

De voorbije jaren is heel wat geïnvesteerd in de waterzuiveringsinfrastructuur, zowel in Vlaanderen, als stroomopwaarts in Wallonië. Drie zuiveringsinstallaties zijn opgestart waardoor de vuilvracht van bijna 15.000 inwoners wordt gezuiverd:

in Orp-Le-Grand (2012) voor 6.300 inwoners in Helecine (2013) voor 6.000 inwoners in Landen-Elliksem (2014) voor 2.500 inwoners

De verbetering van de waterkwaliteit blijkt onder meer uit de gemeten ammoniumwaarden. Sinds 2013 zijn geen overschrijdingen meer gemeten van de parameter ammonium-stikstof. De ammoniumwaarden zijn gedaald tot onder de kwaliteitsnorm.

Ook de komende jaren wordt in deze regio verder in waterzuivering geïnvesteerd. Zo zal een bijkomende zuivering van vuilvracht van in totaal 2.500 inwoners in Linter-Overhespen, Linter-Orsmaal en Linter-Melkwezer de waterkwaliteit van de Kleine Gete verder verbeteren.

[↑ top](#)

Bekkensecretariaat Demerbekken

p/a Vlaamse Milieumaatschappij
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6, bus 73
3000 Leuven
Tel. 016 66 53 50
secretariaat_demer@vmm.be

» www.demberbekken.be